

№	Вх. № в ИСУН и дата	Въпрос	Отговор на УО на ПОС 2021-2027 г.
1	BG16FFPR002-5.003-Q005 от 02.08.2024 г.	<p>Община Горна Оряховица осъществява подготвителни дейности по процедура: Зелени мерки в градска среда - Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез мерки за справяне с вторичното разпрашаване – зелена инфраструктура в градска среда по приоритет 5 „Въздух” на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.</p> <p>Допустимо ли е в документите по подготвителните дейности да е изписано номер и наименование на процедурата – BG16FFPR002-5 „Зелени мерки в градска среда“ по приоритет 5 „Въздух” на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., тъй като към настоящият момент не са публикувани проект на насоки за кандидатстване за нашата община?</p>	<p>Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ „Кандидат в процедура може да иска разяснения по документите по ал. 1 в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.“ Съгласно точка 11 „Допустими кандидати“ от Условието за кандидатстване по процедура за директно предоставяне на БФП BG16FFPR002-5.003 „Зелени мерки в градска среда“, община Горна Оряховица не е допустими кандидат по процедурата. Поставеният въпрос не касае обявената процедура BG16FFPR002-5.003 „Зелени мерки в градска среда“.</p> <p>Подготвяната от УО на ПОС 2021-2027 г. процедура „Зелени мерки в градска среда“ (3), по която община Горна Оряховица е конкретен допустим бенефициент, се реализира чрез подхода за интегрирани териториални инвестиции. Същата не е обявена и за нея няма утвърдени насоки и/или друг документ, определящ условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти в съответствие с чл. 26, ал.1 от ЗУСЕФСУ. В този смисъл чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ не намира приложение.</p>
1	BG16FFPR002-5.003-Q004 от 08.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Съгласно 13.1.3.2. "Видимост, прозрачност и комуникации" от условия за кандидатаване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16FFPR002 - 5.003 "Зелени мерки в градска среда", при изпълнение на дейностите конкретният бенефициент следва: да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността.</p>	<p>Съгласно Член 50 от регламент 1060/2021 „Отговорности на бенефициентите“, т. 1, буква в), бенефициентите „поставят устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на операциите, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, в следните случаи:</p>

		<p>Да считаме ли за допустимо поставянето на една табела, указваща приноса на Европейския съюз в близост до някоя от избраните локации/терени или е необходимо поставянето на табели на всички избрани от нас локации/терени?</p>	<ul style="list-style-type: none"> i) операциите, получаващи подкрепа от ЕФРР и Кохезионния фонд, с общ размер на разходите над 500 000 EUR; ii) операциите, получаващи подкрепа от ЕСФ+, ФСП, ЕФМДРА, ФУМИ, ФВС или ИУГВП, с общ размер на разходите над 100 000 EUR“ <p>Съгласно Наръчника за визуализация на подкрепата от ЕС за програмен период 2021-2027 г., Глава 4 „Физически визуални елементи“, билбордът или постоянната табела трябва да бъдат поставени публично на мястото на операцията, веднага след нейното започване, когато включва физически инвестиции или инсталиране на закупено оборудване, съгласно Член 50 от Регламент 1060/2021, буква в). Те следва да бъдат направени от издръжлив материал, позволяващ дълготрайно показване. Препоръчително е да са със значителни размери върху инфраструктурата/конструкцията или на място наблизо, което е лесно видимо за обществеността. Регламентът не прави разлика между билборд и табела – ако бенефициентът постави билборд и желае да го промени на табела след завършване на строителството/доставяне на оборудването, това може да стане, стига табелата да бъде поставена веднага след свалянето на билборда.</p> <p>Съгласно горесцитираното минималното изискване и отчитайки спецификата на настоящата процедура, следва да бъде поставен най-малко един билборд и пет табели за проекта към зелена инфраструктура/ конструкция или на място наблизо, което е лесно видимо за обществеността. В рамките на своята оперативна самостоятелност и по своя преценка бенефициентът може да постави табели на/в близост до някои или всички локации/терени, в които се предвиждат интервенции с финансиране по процедурата. Размерите на билбордовете и табелите се определят съгласно указанията тук:</p>
--	--	---	---

			https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/online-generator_bg?lang=bg .
1	BG16FFPR002-5.003-Q003 от 05.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Допустим разход ли е изграждането на конструкция за интелигентни/иновативни зелени решения, напр.: вертикални градини; системи за растителност, инстлирани върху стени, които могат да бъдат използвани за озеленяване?</p>	<p>Съгласно Условието за кандидатстване, като демонстрационна част от проекта са допустими дейности, включващи инвестиции интелигентни/иновационни зелени решения като изграждането на зелени покриви, зелени спирки на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, зелени огради и други интелигентни/иновационни зелени решения с принос към намаляване на вторичното разпрашаване.</p> <p>Под интелигентни/иновационни зелени решения за целите на процедурата следва да се разбира: Решения, които са от неконвенционален характер или използват технологии, които имат за цел да намалят въздействието на човешката дейност върху околната среда и да подобрят устойчивостта на градовете. Тези решения прилагат напреднали технологии, като например сензори, интернет на нещата, изкуствен интелект и други, за да наблюдават и анализират данни за околната среда и да оптимизират управлението на ресурсите или предлагат нетрадиционни модели на озеленяване. Напр.: Вертикални градини - системи за растителност, инсталирани върху стени на сгради, които могат да бъдат използвани за озеленяване на градските пространства.</p> <p>Разходи за СМР за интелигентни/иновационни зелени решения и разходи за закупуване/доставка на интелигентни /иновационни зелени решения са допустими за финансиране, съгласно точка 14.4 от Условието за кандидатстване.</p> <p>Предвид гореизложеното изграждането/монтирането на допълнителни елементи/конструкции към съществуващите стени на сгради, за да се осигури закрепването и напояването на „вертикалната градина“ е обосновано и е допустима дейност.</p>

1	BG16FFPR002-5.003-Q002 от 06.06.2024 г.	1. Съгласно Условия за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16FFPR002-5.003 „ЗЕЛЕНИ МЕРКИ В ГРАДСКА СРЕДА“ по приоритет 5 „Въздух” на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. : терените/обектите, в които ще се интервенира, следва да са в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община - кандидат. Да считаме ли за допустими всички населени места от урбанизираните територии на община Горна Оряховица?	1. Допустимите площи/терени/обекти за изграждане на зелена инфраструктура /озеленяване/ следва да са публична общинска или частна общинска собственост в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община - кандидат. В този смисъл площи/терени/обекти в населени места, които са в рамките на урбанизираната територия на общината-кандидат са допустими, ако са публична общинска или частна общинска собственост. Обръщаме внимание, че съгласно условията за кандидатстване кандидатите следва да представи документ „Избор на терени/обекти за инвестиции“, включващ обосновка на избора на терени/обекти, в които да се извършат интервенциите с цел намаляване на вторичното разпрашаване чрез мерки за озеленяване в градска среда.
2		2. Съгласно Условия за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16FFPR002-5.003 „ЗЕЛЕНИ МЕРКИ В ГРАДСКА СРЕДА“ по приоритет 5 „Въздух” на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.: дейности за озеленяване на площи/обекти, които генерират приходи (концесии, наеми, такси за достъп и др.) се считат за недопустими дейности. Допустимо ли е в сива зона/алея/ от парк, която ще се финансира със средства на кандидата, да бъдат поставени търговски обекти?	2. Разходите за облагородяване на паркова и градска среда, вкл. изграждане на паркови алеи/пътеки/ пътища са недопустими по процедурата. Съгласно т. 13.1.2.1 от раздел 13 на условията за кандидатстване, допустими са изграждане и/или надграждане на зелена инфраструктура за намаляване на вторичното разпрашаване в градска среда. Допустими са дейности по озеленяването (ландшафтно оформяне с растителност) с дървесни и храстови видове, както и затревяване, по протежение на натоварени градски улици/булеварди; както и на откритите училищни площи и такива на територията на детски градини – общинска собственост, както и обществени публични пространства с отворен достъп (обществено достъпни), включително градски паркове, градини, площади,

			<p>междублокови пространства и др. Съгласно раздел 16 от условията за кандидатстване, финансирането на инфраструктура, която се ползват по икономически начин, би могло да представлява държавна помощ. Инфраструктурата се използва по икономически начин, ако общината директно реализира приходи от обекти – части на инфраструктурата, за които има либерализиран пазар, както и в случаите, в които инфраструктурата е предоставена за управление на стопански субекти, различни от общината, включително общинско предприятие. Мерките, които предвиждат изграждане на зелена инфраструктура с отворен достъп, която ще бъде обществено достъпна, няма да бъдат експлоатирана по икономически начин, не представляват държавна помощ.</p> <p>УО на ПОС 2021-2027 г. не може да изрази становище по допустимостта на поставяне на търговски обекти на площи/терени/обекти, които не са предмет на интервенция по процедурата.</p>
1.	BG16FFPR002-5.003-Q001 от 14.05.2023 г.	<p>Уважаеми, колеги,</p> <p>Във връзка с отворена Процедура BG16FFPR002-5.003 - Зелени мерки в градска среда по приоритет 5 „Въздух” на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., моля за вашите коментари/отговори:</p> <p>I. Необходими разяснения във връзка с установени случаи на съществуваща съсобственост между публични институции -</p> <p>На територията на Община Велико Търново се намират парцели, в които могат да се извършват интервенции, допустими по настоящата процедура, но са съсобственост между Общината и Държавата (напр. Министерство на здравеопазването). Съгласно Условията за кандидатстване (стр.9), допустими са: „Дейности по озеленяването (ландшафтно оформяне с растителност) с дървесни и</p>	<p>1. Допустимите площи/терени/обекти за изграждане на зелена инфраструктура /озеленяване/ следва да са публична общинска или частна общинска собственост в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община - кандидат.</p> <p>Недопустими са инвестиции в площи, които не са собственост на кандидата. Изискването е заложено в Условията за кандидатстване, т. 13.3. Видове недопустими дейности: „– Дейности за озеленяване на площи и обекти (сгради, огради и др.), които не са общинска собственост и други допустими дейности, които се изпълняват на имоти/обекти, които не са общинска собственост“.</p> <p>Обръщаме внимание и на ангажимента, който следва да поеме бенефициента, за поддържане на новоизградената/надградената зелена инфраструктура в рамките на</p>

	<p>храстови видове, както и затревяване,, както и обществени публични пространства с отворен достъп (обществено достъпни), включително градски паркове, градини, площади, междублокови пространства и др. Терените/обектите, в които ще се интервенира, следва да са публична общинска или частна общинска собственост в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община - кандидат.Тези дейности следва да се реализират върху имоти/обекти – общинска собственост.“</p> <p>Планираните зелени мерки и инвестиции в зелена инфраструктура в градска среда, върху терени, на които ще се интервенира, отговарят на условията в Условието за кандидатстване (стр.7), а именно: „Допустимите площи за озеленяване по процедурата следва да са обществено достъпни поземлени имоти – публична или частна общинска собственост, в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община кандидат, в които озеленяването е предвидено изцяло или като процент съгласно ОУП и/или ПУП.“ - за тези части от парковото пространство, прилежащи към съответните публични заведения за предоставяне на обществени услуги (напр. болнични заведения), за които собствеността е общинска.</p> <p>Въпрос 1: Могат ли да бъдат залесени подобни обществени терени, намиращи се върху парцели, които са в съсобственост между Общината и Държавата, при условията на настоящата процедура и какви ще бъдат изискуемите документи в този случай, освен копие от акта за общинска собственост на имота/обекта и извадка от влязъл в сила ОУП или ПУП?</p>	<p>гаранционния период и в периода на устойчивост на проекта, който е 5 години след окончателното плащане по проекта.</p>
2.	<p>II. Необходими разяснения относно използваните елементи при озеленяване на различните типове урбанизираните територии -</p> <p>В Условието за кандидатстване (стр.10) са представени следните примерни инвестиции за зелени мерки в градска</p>	<p>2.Поставянето на перфоплочи с цел осигуряване на пешеходно придвижване през новоизградените/ надградените зелени площи в междублоковите пространства (извън паркове и градски градини), във връзка с обичайните пешеходни маршрути на местната общност е възможна опция допусната в</p>

	<p>среда за намаляване на вторичното разпрашаване: „Паркинг колчета (бетонни или каменни за ограничаване на достъпа на автомобилите до новоизградените/надградените зелени площи), перфоплочи и бордюри са допустими единствено за приложимите площи в междублоковите пространства. Перфоплочите се поставят само с цел осигуряване на пешеходно придвижване през новоизградените/надградените зелени площи в междублоковите пространства (извън паркове и градски градини), във връзка с обичайните пешеходни маршрути на местната общност, в съответствие с препоръките в документ: „Изготвяне на рамка с възможните опции за озеленяване на различните типове урбанизирани територии (напр. за „кални петна“ в междублоковите пространства, за разширяване на паркове и градски градини, изграждане на зелени пояси/зони и т.н.), при отчитане на географските и метеорологични специфики на територията на съответната община“, публикуван на https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/10500“.</p> <p>Същевременно, съгласно ПУП-ПРЗ на Велико Търново (Стария град), една от основните характеристики на градския исторически пейзаж в тази територия е уличната настилка - с калдаръм и др.</p> <p>Въпрос 2: Допустимо ли е при необходимост от полагане на перфоплочи за приложимите пространства в междублоковите пространства да се използва посочения вид настилка за целите на естетизацията и постигане на съответствие с елементите на градския исторически пейзаж на град Велико Търново?</p>	<p>Условията за кандидатстване. В този смисъл кандидатът не е задължен да прилага този подход по отношение на озеленяване на площите в междублокови пространства. Полагането на калдаръм/павирана или друг тип настилка ще „запечата“ почвата и ще намали площта на озеленените терени.</p> <p>УО подкрепя подхода при подготовката и изпълнението на инвестицията да бъдат съобразени естетиката и като цяло принципите на новия Европейски Баухауз, но основната целта на процедурата не е подобряване на градската среда, а изцяло насочена към подобряване качеството на въздуха чрез намаляване на вторичното разпрашаване.</p> <p>Предвид изброените във въпроса аргументи, е допустимо общината – кандидат да финансира със собствени средства полагането на калдаръмени/ павирани настилки. В допълнение за целите на изчисляване на индикатор „Зелена инфраструктура, подкрепяна за цели, различни от адаптиране към изменението на климата – хектара“, площта на положените калдаръмени/ павирани настилки задължително следва да бъде извадена от общата площ на озеленената площ.</p>
3.	<p>Въпрос 3: Аналогично, в случай на положителен отговор на предходния въпрос и реферирайки към изискванията, посочени в УК, а именно: „Допустимите площи за озеленяване по процедурата следва да са обществено достъпни поземлени имоти – публична или частна общинска собственост, в регулационните граници в урбанизираните територии на населено място в рамките на съответната община кандидат, в които озеленяването е предвидено изцяло или като процент съгласно ОУП и/или ПУП.“, допустимо ли</p>	<p>3.Оформянето на алеи в паркова среда не е допустима дейност и не е допустим разход по процедурата. В Условията за кандидатстване изрично е упоменато, че „Перфоплочите се поставят само с цел осигуряване на пешеходно придвижване през новоизградените/надградените зелени площи в междублоковите пространства (извън паркове и градски градини) ...“</p>

		<p>е в съответствие с препоръките в цитирания документ, при необходимост от полагане на перфоплочи по обичайни пешеходни маршрути на местната общност при оформянето на алеи в паркова среда, да се използва същия вид настилка – калдаръм, павега или др. еквивалент?</p>	<p>Ограничението е заложено и в Условиата за кандидатстване, т. 13.3. Видове недопустими дейности: „Дейности за доставка и монтаж на парково оборудване (вкл. оборудване за детски площадки), за проектиране и изграждане /ремонт /реконструкция на велоалеи/ тротоари/ зони за отдих/ площадки за игра/ спортни площадки/ обществени паркинги и др. подобни, които не попадат в обхвата на допустимите за финансиране дейности“.</p> <p>Моля в допълнение вижте отговора на въпрос №2.</p>
--	--	--	---

7.8.2024 г.

X Г. Симеонова

Галина Симеонова

РУО на Програма "Околна среда" 2021-20...

Signed by: GALINA SIMEONOVA SIMEONOVA